

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd
Titel	UDU samrådsspørgsmål AN-AP
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	Ca. 8-10 minutter
Tid og sted	Tirsdag den 16. marts 2010, kl. 14.00

1. Spørgsmål AN

Hvordan vil ministeren sikre, at alle kommuner fremover lever op til minimumstimetallene for fagene i folkeskolen?

- Jeg antager, at spørgsmålet drejer sig om UNI•C's tre undersøgelser af folkeskolernes planlagte timetal. Undersøgelserne viser, at mange kommuner og skoler tilsyneladende ikke overholder minimumstimetallene, selvom der på landsplan pr. elev gives flere timer end både minimumstimetallene og de vejledende timetal. Min forgænger redegjorde i oktober måned 2009 for den seneste undersøgelse, da han var kaldt i samråd om sagen.
- Jeg kan ikke tilføje noget nyt om selve undersøgelserne. Jeg vil bare sige, at det er og bliver kommunernes ansvar, at eleverne i folkeskolen får den undervisning, de har krav på.
- Det er uacceptabelt, hvis kommunerne ikke overholder minimumstimetallene. UNI•C's seneste undersøgelse tyder på, at nogle kommuner ikke overholder dem. Undersøgelsen handler imidlertid om de *planlagte* timetal. Det reelle billede kender vi først, når vi ved, hvor mange timer kommunerne *rent faktisk* har givet eleverne.
- Skolestyrelsen er i gang med at undersøge, om kommunerne og skolerne *rent faktisk* har overholdt minimumstimetallene i de tre seneste perioder. De dækker skoleårene 2004/2005 – 2006/2007, 2005/2006 – 2007/2008 og 2006/2007 – 2008/2009.
- Skolestyrelsen har den 21. december 2009 kontaktet de kommuner, hvor der er en eller flere folkeskoler, som har indberettet for få planlagte timer. Styrelsen har bedt disse kommuner om at redegøre for tre ting:
 - hvorfor skolerne tilsyneladende ikke overholder minimumstimetallene,
 - om det afholdte timetal overholder reglerne,
 - og hvad kommunen har gjort eller vil gøre for at give eleverne faglig kompensation, hvis der rent faktisk er afholdt for få timer.
- Når Skolestyrelsen har fået redegørelserne, vil styrelsen vurdere, om skolerne lever op til minimumstimetallene. Hvis de ikke gør det, og timetallet ligger betydeligt under minimumstimetallet, vil styrelsen henstille til den pågældende kommune, at eleverne får en passende kompensation for de manglede timer.
- Hvis henstillingen ikke måtte hjælpe, vil styrelsen indbringe den givne sag til de kommunale tilsynsmyndigheder, der fører tilsyn med, at kommunerne over-

holder lovgivningen. Tilsynsmyndighederne har i modsætning til Skolestyrelsen og Undervisningsministeriet kompetence til at iværksætte sanktioner, fx tvangsbøder, over for kommunerne.

- Skolestyrelsen forventede oprindeligt at kunne afslutte timetalssagerne i løbet af april-juni 2010. Styrelsen kan imidlertid allerede nu se, at dette formentlig ikke vil kunne nås. Det skyldes bl.a., at det i flere tilfælde har været nødvendigt at rykke kommunerne både telefonisk og skriftligt for svar, og fordi det i del tilfælde er nødvendigt at indhente flere oplysninger hos kommunerne. Skolestyrelsen forventer nu at kunne afslutte sagerne i løbet af september-oktober 2010.
- Skolestyrelsens opfølgning skal først og fremmest sikre, at de elever, som har fået for få timer, får kompenserende undervisning.
- Opfølgningen betyder også, at kommunerne og skolerne bliver mere opmærksomme på, at minimumstimetallene skal overholdes, og på at de planlagte timer skal indberettes korrekt. Skolestyrelsens første opfølgning for perioden 2003/2004 – 2005/2006 viste nemlig, at mange skoler laver fejl, når de indberetter de planlagte timetal, og at flertallet af skolerne i realiteten overholdt minimumstimetallene.
- Herudover arbejder Skolestyrelsen og UNI•C lige nu på at forbedre den vejledning, som kommuner og skoler får om reglerne om minimumstimetal. Det sker i samarbejde med relevante parter, blandt andre KL. Indsatsen har fokus på såvel vejledning som procedurerne omkring indberetninger m.v.
- Jeg vil komme nærmere ind på, hvad denne fremadrettede indsats indebærer, under spørgsmål AP.

2. Spørgsmål AP

Hvordan vil ministeren sikre, at den økonomiske situation med udsigt til nulvækst i den offentlige sektor ikke forårsager flere aflyste timer og flere tilfælde, hvor kommunerne ikke lever op til minimumstimetallene for fagene i folkeskolen?

- Ved nulvækst forstår jeg, at de offentlige udgifter stiger i samme takt som pris- og lønudviklingen, dvs. at de offentlige udgifter realt er uændrede.
- Der foreligger ikke budgettal ud over 2010. Jeg kan oplyse, at kommunernes samlede folkeskolebudget i 2010 stort set er uændret i forhold til 2009. Da

elevtallet i folkeskolen er faldende, betyder det, at der bliver flere penge pr. elev. Den samlede udgift pr. elev opgjort i 2010 prisniveau stiger således fra budget 2009 til 2010 fra ca. 64.600 kr. til ca. 65.000 kr.

- Jeg vil samtidig gerne understrege, at jeg ikke ønsker at blande mig i kommunernes politiske og økonomiske prioriteringer på folkeskoleområdet, så længe minimumstimetallene og andre centralt fastsatte regler overholdes.
- Jeg vil gerne pointere, at hverken budgettet for 2010 eller de rammer for det kommunale serviceniveau, jf. de årlige kommuneforhandlinger, indikerer, at kommunerne ikke skulle kunne overholde timetalskravene.
- Selvom udgiften pr. elev har været stigende i perioden 2000-2010, er jeg naturligvis opmærksom på, at tallene er udtryk for det samlede gennemsnitlige udgiftsniveau på landsplan, og at der er betydelige variationer mellem kommunerne. Netop fordi tallene er udtryk for samlede gennemsnit, kan de dække over både reelle og oplevede forringelser på nogle områder, fx i antallet af skemalagte undervisningstimer i de enkelte klasser.
- Det demografisk betingede elevtalsfald vil jo heller ikke være ens i alle kommuner. Tilpasningen af klassesammensætning til det faldende elevtal vil heller ikke kunne ske kontinuerligt. Men som udgangspunkt vil udgifterne pr. elev og dermed det generelle serviceniveau stige, hvis budgetterne holdes uændrede.
- Regeringen har løbende fra og med skoleåret 2003/04 hævet det vejledende timetal og minimumstimetallet for forløbet 1.-9. klasse, men regeringen har også årligt over bloktilskuddet givet kommunerne fuld økonomisk kompensation for det øgede timetal. Kommunerne har i 2009 således fået tilført 600 millioner kroner til de ekstra vejledende timer.
- Til almindelig beroligelse for spørgeren, kan jeg også oplyse, at kommunerne set gennemsnitligt på landsplan har planlagt med *flere timer end det gennemsnitlige vejledende timetal*. Samlet set er det kommunernes gennemsnitlige antal planlagte timer for 1.-9. klasse således steget fra 7.542 timer i perioden 2003/2004 - 2005/2006 til 7.626 timer i perioden 2006/2007-2008/2009. Samtidig har regeringen hævet det gennemsnitlige vejledende timetal fra 7.210 timer i perioden 2003/2004 - 2005/2006 til 7.390 timer i perioden 2006/2007-2008/2009. Der er altså i gennemsnit på landsplan givet henholdsvis 332 og 236 timer mere end det gennemsnitlige vejledende timetal.
- Sammenholder man endvidere det gennemsnitlige antal planlagte timer for 1.-9. klasse med minimumstimetallene, har skolerne ifølge UNI•C's opgørelser i gennemsnit planlagt med 732 undervisningstimer *over det samlede minimumstimetal* fra 1.-9. klasse i perioden 2003/2004 - 2005/2006. I den senest opgjorte

periode, 2006/2007-2008/2009, ligger det gennemsnitlige planlagte undervisningstimer 726 timer over minimumstimeretallet.

- Problemet er derfor ikke så meget, at kommunerne ikke afsætter de fornødne ressourcer til at give nok undervisningstid, men måske snarere at undervisningstiden ikke er fordelt på en måde, så eleverne får den i de fag og fagblokke, som de har krav på. Den prioriteringsopgave, forventer jeg, at kommunerne løser.

3. Spørgsmål AO

Hvordan vil ministeren sikre, at skoler og kommuner fremover indberetter på et nøjagtigt grundlag, hvor mange aflyste timer skolerne i en kommune har haft, samt hvorvidt skolerne lever op til minimumstimeretallet?

- Undervisningsministeriet får ikke oplysninger om skolernes aflyste timer. Disse oplysninger findes til en vis grad i de skoleadministrative systemer, hvor skolerne kan vælge at registrere aflyste timer. Det er dog ikke alle skoler, som bruger denne mulighed.
- Det er rigtigt, at Skolestyrelsens opfølgning på UNI•C's første undersøgelse af timetallene – som dækkede perioden 2003/2004 – 2005/2006 – viste, at de fleste af de skoler, som tilsyneladende havde planlagt med for få timer i forhold til minimumstimeretallet, faktisk havde overholdt reglerne. De havde altså givet eleverne det fornødne antal timer.
- De indberettede planlagte timer var i mange tilfælde behæftet med fejl. Og det er et problem, Skolestyrelsen og UNI•C er ved at løse. Det er naturligvis afgørende, at vi allerede fra starten får de korrekte timer, så vi kan få det reelle billede af, hvor mange timer eleverne faktisk får. På den måde får vi også et reelt billede af, om skolerne overholder minimumstimeretallene.
- Der er blevet iværksat en fremadrettet indsats for at sikre, at skoler og kommuner fremover indberetter de rigtige timer. Bl.a. har UNI•C her i foråret gennemført en validering af de timer, som skolerne har indberettet siden 2006, herunder tal for indeværende skoleår. Skolerne er blevet gjort opmærksomme på det, hvis deres timer ligger under minimumstimeretallene i dette skoleår. Formålet er at sikre, at skolerne kunne rette evt. fejlindberetninger og indhente evt. manglende timer.
- En arbejdsgruppe har til opgave at se nærmere på, hvilke problemer der er i forbindelse med indberetningen af timer i forhold til minimumstimeretallene.

Arbejdsgruppen skal pege på løsninger, der kan sikre, at skolerne indberetter timetallene korrekt. Arbejdsgruppen ser også på, hvordan vejledningen af kommuner og skoler kan blive bedre, så de bliver bedre til at planlægge efter reglerne.

- I arbejdsgruppen deltager Undervisningsministeriet, Skolestyrelsen, KL og UNI•C samt enkelte kommuner og skoler, der har planlagt med for få timer. Børne- og Kulturchefforeningen og Skolelederne er også inviteret til at deltage i arbejdsgruppens møder, som afholdes her i foråret og i løbet af sommeren.
- Jeg er sikker på, at disse initiativer samlet set kan føre til, at skoler og kommuner fremover indberetter på et mere nøjagtigt grundlag, så det bliver muligt at se, om skolerne fuldt ud lever op til minimumstimetallene. Næste gang skolerne indberetter planlagte timetal bliver efteråret 2010 for skoleåret 2010/11.

4. Afrunding

- Nu mener jeg at have besvaret de spørgsmål, der er blevet stillet til samrådet.
- Jeg vil naturligvis løbende holde Uddannelsesudvalget underrettet om Skolestyrelsens opfølgning på UNI•C's undersøgelser af timetallene, sådan som min forgænger lovede udvalget det i efteråret 2009.
- Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg ser med større optimisme på kommunernes overholdelse af reglerne om timetal, end spørgeren gør. Det er selvfølgelig problemer i nogle kommuner, og disse kommuner skal ligesom alle andre kommuner leve op til timetalsreglerne.